

Enquête watervogeltellers Zoete Rijkswateren

■ *Vorig jaar werd met hulp van een aantal studenten van de Katholieke Universiteit van Nijmegen (KUN) een enquête gehouden onder de ongeveer 350 tellers van de Zoete Rijkswateren. Doel was om eens de mening van de waarnemers te peilen over de algehele opzet, uitvoering en voortgang van het project. Inmiddels wordt er ruim vijf jaar in de 'nieuwe' projectopzet geteld (d.w.z. met landelijke coördinatie) en waren we erg benieuwd naar de ervaringen van de waarnemers. De vragen richtten zich vooral op de wijze van tellen (alleen, in groepsverband, gebruik kijker en telescoop etc.), de manier waarop het project wordt georganiseerd (formulieren, nieuwsbrieven), en de wijze waarop de tellers worden geïnformeerd via projectrapportages en artikelen in bijvoorbeeld SOVON-Nieuws. Daarnaast werden enkele algemene vragen gesteld om een indruk te krijgen van het profiel van de waarnemers, en die van Zoete Rijkswateren-tellers in het bijzonder.*

Van de 139 mensen die de moeite namen de enquête in te vullen en op te sturen, bleek een groot aantal over een lange adem te beschikken. Liefst 42% doet al langer dan 10 jaar aan de tellingen mee, nog eens 51% is al 5-10 jaar actief! Onder die eerste groep bevinden zich ongetwijfeld veel mensen van het eerste uur, die al sinds de start van bijvoorbeeld de rivieren-tellingen (1969) meedoen. Bij de tweede groep zitten ook tellers die sinds 1992 actief zijn, vanaf het moment dat alle maandelijkse tellingen van Zoete Rijkswateren onder de paraplu van SOVON werden ondergebracht. Bemoedigend was dat vrijwel iedereen (85%) aangeeft in de komende vijf jaar z'n bijdrage voort te zetten. Uit het feit dat veel tellers al zo lang bij de tellingen betrokken zijn, volgt ook dat we te maken hebben met

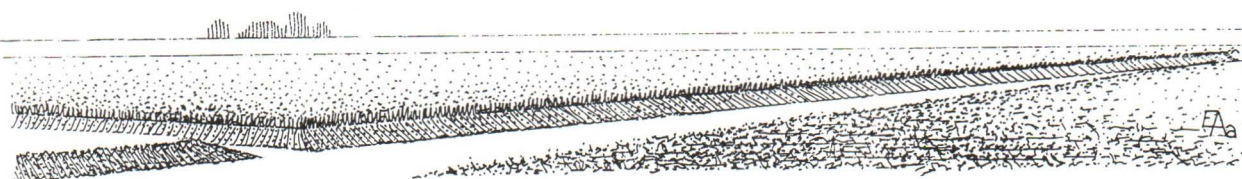
een ouder deel van de bevolking. Ruim tweederde (72%) is van een leeftijd tussen de 30 en 55 jaar, jongere mensen (<25) doen (nog?) vrijwel niet mee. Een belangrijk gegeven, want het betekent dat er -bij gebrek aan nieuwe instroom- toch op termijn sprake zal zijn van enige vergrijzing onder de vaste groep waarnemers.

Ruim de helft van de tellers gaat samen met anderen het veld in. Het gebruik van een telescoop is inmiddels gemeengoed, al gebruikt een kwart van de tellers nog steeds alleen een verrekijker. Onder deze groep bevinden zich ook de waarnemers (19% van alle respondenten) die aangeven wel eens problemen te ondervinden bij de determinatie van watervogels. De coördinatie van de tellingen wordt positief beoordeeld. Er waren weinig

klachten over de opzet van de formulieren en de maandelijkse nieuwsbrieven worden als een nuttig medium ervaren; 40% van de tellers bewaart deze nieuwsbrief ook na afloop van de telling. Het jaarlijkse artikel in SOVON-Nieuws (zie p. 12-13) wordt door 65% van alle waarnemers gelezen en positief gewaardeerd. De jaarlijkse projectrapportage, die door 39% van de tellers wordt doorgelezen, wordt eveneens positief beoordeeld. Een kleine groep mensen geeft aan de tabellen en figuren soms moeilijk te vinden, terwijl anderen daarentegen juist meer statistische analyses en vergelijking met buitenlandse gegevens willen zien.

Over de frequentie en wijze waarop het rapport tot stand komt, lopen de meningen sterk uiteen. Publicatie via artikelen, Internet of een rapportage eens in de vijf jaren wordt door meer dan de helft van de waarnemers niet gewaardeerd. Samenvoegen met andere watervogelrapporten (midwintertelling en ganzen- en zwanentellingen) wordt positiever bejegend, al is er ook een groep uitgesproken tegenstanders (47% van alle respondenten). Dat is belangrijke informatie, want juist de rapportage van de watervogelprojecten is momenteel één van de punten die onderwerp van studie is in een algemene evaluatie van de huidige gang van zaken bij de watervogelprojecten. Een volledig overzicht van de enquête is te vinden als bijlage in het onlangs gepubliceerde verslag van de Zoete Rijkswateren tellingen over 1997/98 (SOVON-monitoringrapport 1999/07).

Kees Koffijberg

Grauwe Kiekendief (H.G. van der Aa)